

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

XLVII. De quadruplici superbia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

gloriam, sed non apud Deum. Humilia semper excelsus respicit, & alta à longe cognoscit ^b. Humilibus dat gratiam, superbis resistit. Sed fortè ne in his quidem duabus metretis plena est hydria tua: capax est etiam tertiæ, ut non modo Angelus & iumenta, sed ipse iam bibat Architriclinus. Hoc enim vinum bonum, quod servavimus usque adhuc; minister Angelus, haurit, sed ut ferat Architriclino. Patrem loquor, qui principium Trinitatis Architriclinus iure vocatur. Ait sanè Angelus, fecunditatem Mariæ commendans, quæ tertia est metreta: *Quod ex te nascetur sanctum, vocabitur filius Dei* ^d. Ac si dicat: Cum eo solo tibi est generatio ista communis.

^b Psal. 137. a
^c Iacob. 4. b

^d Luc. 1. d

S E R M O XLVII.

De quadruplici superbia.

Ave Maria gratia plena. Benè plena; quia Deo & Angelis & hominibus grata. Hominibus per fecunditatem, Angelis per virginitatem, Deo per humilitatem. In hoc tertio à Domino se respectam testatur, qui humilia respicit, & alta à longe cognoscit. Sicut enim oculi Satanæ omne sublime vident, ita oculi Domini omnem humilem intuentur. Unde ait in Cantico Canticorum *c*: *Revertere revertere Sunamitis, revertere revertere, ut intueamur te*. Quater dicit, *revertere*, propter quadruplicem superbiam, per quam averta à Domino non videbatur. Est enim superbia cordis, superbia oris, superbia operis, superbia habitus. Superbia cordis est, quando homo in oculis suis magnus est. Contra quam Sapiens orat dicens *d*: *Extollentiam oculorum meorum ne dede mihi*. Et alibi ^e: *Va qui sapientes estis in oculis vestris*. Superbia oris vel linguæ, quæ & jactantia dicitur, est quando homo non solum magna de se sentit, sed etiam loquitur. Unde Psalmista ^f: *Differdat Dominus universa labia dolosa, & linguam magniloquam*. Superbia operis est, quando homo exteriori quadam superbia, ut magnus appareat, agit. De qua idem Psalmista ait ^g: *Non habitabit in medio domus mea, qui facit superbiam*. Superbia habitus est, quando homo ut gloriosus videatur, preciosis se ornat vestibus. Unde Paulus: *Non in veste preciosa* ^h. Et Dominus ⁱ: *Qui mollibus vestiuntur, in domibus regum sunt*. ubi superbia abundat. Sunt autem quinque, quæ ad remedium tam mortiferæ pestis à Domino rationali animæ sunt posita, locus, corpus, tentatio diaboli, prædicatio Christi, & eius conversatio. Locus, quia exilium: corpus, quia onerosum: tentatio, quia inquietat: Christi prædicatio, quia ædificat: & eius conversatio, quia informat. His quasi quinque sensibus Deus humilitatem operatur in anima. Sicut enim anima vita est corporis, ita Deus vita est animæ: & sicut corpus mortuum est, quod per quinque sensus ab anima non vegetatur, ita anima mortua est, quæ per hæc à Domino non humiliatur.

^a Psal. 137. a

^c Cant. 6. d.

Superbia quadruplex cordis, oris, operis & habitus.

^d Eccli. 22. a
^e Esa. 5. c.

^f Psal. 11. a

^g Psal. 109. b

^h 1. Tim. 2. c

ⁱ Matt. 11. a

Antidoton quintuplex adversus superbiam nobis à Deo positum.

S E R M O XLVIII.

*De paupertate voluntaria.**a Luc. 10. 8**Paupertas van-
cat invidia ;
propria & a-
liena.*

Intravit Iesus in quoddam castellum, & mulier quaedam Martha nomine excep-
pit illum in domum suam ^a. Castellum ubi Christus intravit, voluntaria
est paupertas, quæ habitatores suos à gemina impugnatione qua huius
mundi amatores expugnantur, reddit seguros, scilicet propria invidia,
& aliena. Paupertas enim dum putatur misera, aliena caret invidia: &
quia est voluntaria, nemini quicquam invidet. Duæ istæ sorores, duas vitas
amatorum paupertatis significant. Quidam cum Martha solliciti Domino
Iesu duo pulmentaria præparant, scilicet correctionem operis cum salla-
mento contritionis, & opus pietatis cum condimento devotionis. Hi verò
qui cum Maria soli Deo vacant, considerantes quid sit Deus in mundo, quid
in hominibus, quid in Angelis, quid in seipso, quid in reprobis, contem-
plantur quia Deus est mundi rector & gubernator, hominum liberator &
adiutor, Angelorum sapor & decor, in seipso principium & finis, reprobo-
rum terror & horror. In creaturis mirabilis, in hominibus amabilis, in An-
gelis desiderabilis, in seipso incomprehensibilis, in reprobis intolerabilis.

S E R M O XLIX.

*De triplici Verbo.**a Psal. 17. 3**b Rom. 2. c**c Ibid.**d Ioan. 1. b*

Dies diei eructat verbum. Dies diei Angelus Virgini. Dies Angelus pro-
pter beatitudinem; Virgo dies propter integritatis virtutem. *Et nox
nocti indicat scientiam.* Serpens nox propter malitiam: mulier nox propter
ignorantiam. *Dies diei eructat verbum.* Deitas virginitati de utero paternæ
maiestatis, in utero maternæ integritatis. Aliter: *Dies diei eructat verbum.*
Deus Pater animæ rationali per fidem illuminatæ. *Et nox nocti indicat scien-
tiam,* creatura rationalis animæ rationali nondum per fidem illuminatæ.
Unde Apostolus ^b: *Invisibilia Dei per quæ facta sunt intellecta conspiciuntur à
creatura mundi.* Unde nos dicimus, verbum indicatum, verbum inspira-
tum, verbum eructatum. Primum fecit cognitionem, secundum con-
versionem, tertium vivificationem. Primum obfuit, secundum non profuit,
tertium vivificavit. Primum obfuit: *quia cum cognovissent Deum, non sicut
Deum glorificaverunt, aut gratias egerunt, sed evanuerunt in cogitationibus
suis, & obscuratum est inspiens cor eorum.* Secundum non profuit: quia non
data est lex quæ posset vivificare. Tertium vivificavit: quia per crucem re-
demit. Primum totum de foris, secundum foris & intus, tertium totum
intus. Et nota, quia quod eructatur, de plenitudine eructantis cum quo-
dam ipsius substantiæ sapore profertur; & idcirco Sapientia incarnata di-
citur habens in se omnem plenitudinem ^d: In miraculis cognitionem,

in